

RENTY

(rodzaje/osoby uprawnione do pobierania/wysokości/ograniczenia pobierania)

I. Renta z tytułu niezdolności do pracy

Kto jest uprawniony do renty z tytułu niezdolności do pracy?

Osoba ubezpieczona spełniająca łącznie następujące warunki:

- jest niezdolna do pracy (co potwierdza orzeczenie lekarza orzecznika/komisji ZUS),
- ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy (nie dotyczy to osoby, która w wyniku wypadku w drodze do pracy lub z pracy stała się niezdolna do pracy),
- niezdolność do pracy powstała w określonych ustawą okresach składkowych i nieskładkowych albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów (nie musi jednak spełniać tego warunku, jeżeli udowodni, że jej okres składkowy wynosi minimum 20 lat (kobiety) lub 25 lat (mężczyzna)).

Posiadanie wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego występuje, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej:

- 1) 1 rok – jeżeli niezdolność do pracy powstała przed ukończeniem 20 lat;
- 2) 2 lata – jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 20 do 22 lat;
- 3) 3 lata – jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 22 do 25 lat;
- 4) 4 lata – jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 25 do 30 lat;
- 5) 5 lat – jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat.

Wymagany okres ubezpieczeniowy jest spełniony, gdy ubezpieczony spełnia łącznie warunki:

- został zgłoszony do ubezpieczenia przed ukończeniem 18 lat albo w ciągu 6 miesięcy po ukończeniu nauki w szkole ponadpodstawowej, ponadgimnazjalnej lub w szkole wyższej,
- do dnia powstania niezdolności do pracy miał okresy składkowe i nieskładkowe bez przerwy lub z przerwami nieprzekraczającymi 6 miesięcy.

Do okresów składkowych wlicza się m.in.: okresy zatrudnienia, pobierania zasiłku macierzyńskiego, zasiłku dla bezrobotnych, niektórych zasiłków z pomocy społecznej.

Siedziba Główna

ul. Wiśniowa 40b lok. 8
02-520 Warszawa

t: +48 22 530 18 50
f: +48 22 530 18 58

Fundacja@idn.org.pl
www.aktywizacja.org.pl

KRS: 0000049694 NIP: 527-13-11-973 REGON: 006229672

Fundacja Aktywizacja

Okresy nieskładkowe to m.in.: okresy nauki w szkole wyższej, urlopu wychowawczego w określonej ustawą wysokości, sprawowania opieki nad całkowicie niezdolnym do pracy i samodzielnej egzystencji członkiem rodziny.

Składanie wniosku o rentę:

Podmioty uprawnione:

- 1) osoba zainteresowana,
- 2) pracodawca osoby zainteresowanej za jej zgodą,
- 1) Załączniki do wniosku są dokumenty uzasadniające prawo do renty i jej wysokości:
- 1) kwestionariusz dotyczący okresów składkowych i nieskładkowych (druk ZUS Rp-6),
- 2) dokumenty na potwierdzenie przebytych okresów składkowych i nieskładkowych,
- 3) zaświadczenie pracodawcy o wysokości osiąganego wynagrodzenia (na formularzu według wzoru określonego przez ZUS, druk ZUS Rp-7) lub legitymacja ubezpieczeniowa, zawierająca wpisy dotyczące zarobków,
- 4) zaświadczenie o stanie zdrowia wydane przez lekarza prowadzącego leczenie,
- 5) inna dokumentacja medyczna będąca w posiadaniu osoby ubiegającej się o rentę, która może mieć znaczenie dla wydania orzeczenia przez lekarza orzecznika ZUS,
- 6) ankieta wypełniona przez pracodawcę (wywiad zawodowy).

Pozostałe istotne informacje:

- 1) Możliwość złożenia pisemnego wniosku o zwrot kosztów podróży (konieczne przedstawienie biletów, rachunków itp.), w uzasadnionych przypadkach również osoby towarzyszącej
- 2) W przypadku gdy osobiste stawiennictwo mogłoby narazić osobę badaną na pogorszenie stanu zdrowia, badanie może się odbyć w miejscu pobytu osoby chorej.
- 3) Konieczność zawiadomienia pisemnego przez ZUS nie później niż na 3 miesiące przed ustaniem prawa do renty okresowej o terminie wstrzymania wypłaty oraz o warunkach przywrócenia prawa do świadczenia (w razie woli kontynuacji należy złożyć wniosek o przywrócenie prawa do renty wraz z zaświadczeniem o stanie zdrowia wydanym przez lekarza sprawującego opiekę nad ON).
- 4) Prawo do renty z powodu ustąpienia niezdolności do pracy podlega przywróceniu, jeżeli w ciągu 18 miesięcy od ustania prawa do renty ubezpieczony ponownie stał się niezdolny do pracy.

Kwota renty z tytułu niezdolności do pracy / przychodu możliwego do uzyskania

Wysokość najniższych rent z tytułu niezdolności do pracy dostępne są na stronie Oddziałach ZUS strona www.zus.pl (zakładka emerytury i renty)

Siedziba Główna

ul. Wiśniowa 40b lok. 8
02-520 Warszawa

t: +48 22 530 18 50
f: +48 22 530 18 58

Fundacja@idn.org.pl
www.aktywizacja.org.pl

KRS: 0000049694 NIP: 527-13-11-973 REGON: 006229672

Fundacja Aktywizacja

Kiedy następuje zmniejszenie lub zawieszenie renty?

W przypadku uzyskania przychodu brutto w określonej wysokości następuje konieczność zawiadomienia wyżej wymienionego organu wypłacającego rentę z tytułu niezdolności do pracy o kwocie powodującej ww. przekroczenie w formie pisemnego oświadczenia. Dokonuje tego osoba pobierająca rentę lub jej opiekun prawny/kurator. Powoduje to zmniejszenie wysokości lub zawieszenie wysokości renty.

Rodzaje zatrudnienia skutkujące zwiększeniem przychodu:

- 1) umowa o pracę,
- 2) umowa o pracę nakładczą,
- 3) umowa-zlecenie,
- 4) umowa agencyjna,
- 5) umowa o świadczenie usług (na podstawie Kodeksu Cywilnego, odnosząca się do zlecenia),
- 6) umowa-zlecenia, umowa agencyjna, umowa o dzieło lub inna umowa o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy o zleceniu, ale tylko w sytuacji, jeżeli została zawarta z pracodawcą, z którym ma się zawartą umowę o pracę,
- 7) prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej oraz współpraca przy jej wykonywaniu,
- 8) wykonywanie pracy w rolniczej spółdzielni produkcyjnej lub spółdzielni kółek rolniczych,
- 9) odpłatnego świadczenie pracy, na podstawie skierowania do pracy, w czasie kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania (o ile renta wynosi m.in. 50% kwoty renty socjalnej)
- 10) pobieranie stypendium sportowego.

Inne okoliczności zwiększenia przychodu:

- 1) umowa-zlecenie wykonywana przez uczniów szkół podstawowych / studentów do 26 roku życia,
- 2) kwoty zasiłku: chorobowego, macierzyńskiego i opiekuńczego,
- 3) kwoty zasiłku wyrównawczego, dodatku wyrównawczego,
- 4) kwoty świadczenia rehabilitacyjnego i wyrównawczego.

Okoliczności nieskutkujące zwiększeniem przychodu:

- 1) umowa o dzieło,
- 2) honoraria z działalności twórczej i artystycznej,
- 3) prawa autorskie i patentowe,
- 4) darowizny i zapomogi,

Siedziba Główna

ul. Wiśniowa 40b lok. 8
02-520 Warszawa

t: +48 22 530 18 50
f: +48 22 530 18 58

Fundacja@idn.org.pl
www.aktywizacja.org.pl

KRS: 0000049694 NIP: 527-13-11-973 REGON: 006229672

Fundacja Aktywizacja

- 5) wynajem lub dzierżawa nieruchomości/lokali niebędąca przedmiotem działalności gospodarczej

Świadczenia nie podlegające zmniejszeniu lub zawieszeniu w razie przekroczenia przychodu:

- 1) renty inwalidy wojennego i renty rodzinne po tym inwalidzie,
- 2) renty inwalidy wojskowego, którego niezdolność do pracy powstała w związku ze służbą wojskową i renty rodzinne po tym inwalidzie.
- 3) emerytury i inne świadczenia osób, które osiągnęły wiek 60 lat (kobiety) lub 65 (mężczyźni).

II. Renta socjalna:

Kto jest uprawniony do renty socjalnej?

- osoby posiadające obywatelstwo polskie zamieszkujące i przebywające na terytorium Polski,
- cudzoziemcy zamieszkującym i przebywającym na terytorium Polski na podstawie zezwolenia na osiedlenie się, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich, zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udzielonego w związku z podjęciem pracy, studiów lub otwarcia firmy, zgody na pobyt tolerowany lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy,
- obywatele państw członkowskich UE lub Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) przebywający na terytorium Polski i posiadający zezwolenie na pobyt.

Wymagania personalne:

- pełnoletniość,
- całkowita niezdolność z powodu naruszenia sprawności organizmu powstałego w jednej z niżej wymienionych sytuacji:
  - a) przed ukończeniem 18. roku życia,
  - b) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25. roku życia,
  - c) w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Dodatkowe informacje:

- 1) Możliwość pobierania renty socjalnej łącznie z rentą rodzinną (ale pod warunkiem że jej wysokość wynosi maksymalnie 200% kwoty najniższej renty z tytułu niezdolności do pracy) – wówczas ustala się, że jest to renta rodzinna w zwiększonej wysokości. W przypadku przekroczenia powyższej wartości (200% najniższej renty) obniża się wysokość renty socjalnej (a nie rodzinnej) ale nie niżej niż do kwoty 10% najniższej renty.
- 2) Renta socjalna podlega podatkowi PIT i z jej kwoty odlicza się zaliczkę na PIT i potrąca składkę na ubezpieczenie zdrowotne oraz (ewentualnie) kwoty nienależnie pobranych świadczeń, kwoty zajęte na świadczenia alimentacyjne lub inne należności na podstawie tytułów wykonawczych.

Siedziba Główna

ul. Wiśniowa 40b lok. 8
02-520 Warszawa

t: +48 22 530 18 50
f: +48 22 530 18 58

Fundacja@idn.org.pl
www.aktywizacja.org.pl

KRS: 0000049694 NIP: 527-13-11-973 REGON: 006229672

Fundacja Aktywizacja

Kwota renty socjalnej / przychodu możliwego do uzyskania

Kwota renty socjalnej wynosi 84 % kwoty najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

Od 1 stycznia 2012 r. możliwym do osiągnięcia przychodem jest kwota 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za poprzedni kwartał kalendarzowy.

Rodzaje zatrudnienia skutkujące zwiększeniem przychodu:

- umowa o pracę,
  - umowa o prace nakładczą,
  - umowa-zlecenie,
  - umowa agencyjna,
  - umowa o świadczenie usług (na podstawie Kodeksu Cywilnego, odnosząca się do zlecenia),
  - umowa-zlecenia, umowa agencyjna, umowa o dzieło lub inna umowa o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy o zleceniu, ale tylko w sytuacji, jeżeli została zawarta z pracodawcą, z którym ma się zawartą umowę o pracę,
- I. prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej oraz współpraca przy jej wykonywaniu,
  - II. wykonywanie pracy w rolniczej spółdzielni produkcyjnej lub spółdzielni kółek rolniczych,
  - III. odpłatnego świadczenie pracy, na podstawie skierowania do pracy, w czasie kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania (o ile renta wynosi m.in. 50% kwoty renty socjalnej)
  - IV. pobieranie stypendium sportowego.

Inne okoliczności zwiększenia przychodu:

- umowa-zlecenie wykonywana przez uczniów szkół podstawowych / studentów do 26 roku życia,
- honoraria z tytułu działalności artystycznej / twórczej,
- kwoty zasiłku: chorobowego, macierzyńskiego i opiekuńczego,
- kwoty zasiłku wyrównawczego, dodatku wyrównawczego,
- kwoty świadczenia rehabilitacyjnego i wyrównawczego,
- przychody z tytułu umowy najmu, podnajmu, dzierżawy, poddzierżawy itp. przez osoby fizyczne.

Podstawa prawna;

Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r.o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

Ustawa z dnia 27 czerwca 2003r. o rencie socjalnej

Siedziba Główna

ul. Wiśniowa 40b lok. 8
02-520 Warszawa

t: +48 22 530 18 50
f: +48 22 530 18 58

Fundacja@idn.org.pl
www.aktywizacja.org.pl

KRS: 0000049694 NIP: 527-13-11-973 REGON: 006229672